

SENDİKALARIN SİYASAL FAALİYETİ

Aydınlık Gazetesi, 30 Ocak 2012

Yıldırım Koç

Türkiye’de insanların kafasının en karışık olduğu konulardan biri, sendikaların siyasal faaliyeti ve siyasal örgütlerle ilişkileridir.

İşçi sınıfının sendikal faaliyetinin ana unsurlarından biri siyasal faaliyettir. Her sendika siyasal faaliyet içindedir. Ancak bir bölümü bunun farkında bile değildir.

Bir sendikanın hükümetin herhangi bir icraatı veya bir kanun değişikliği konusundaki tavrı, siyasal faaliyettir. Önemli olan nokta, alınan siyasal tavrın niteliğidir.

Sendikanın siyasal faaliyeti çeşitli araçlarla sürdürülür.

Belirli bir yasa tasarısı konusunda açıklama yapmak veya yapmamak bu araçlardan biridir.

Hükümetin demokratik yollardan düşürülmesi için bir kampanya açmak veya sürmekte olan bir kampanyaya katılmak da siyasal faaliyettir.

Sendika, genel seçimlerde veya yerel seçimlerde bir siyasal partiyi veya bir adayı destekleyebilir. Ayrıca belirli bir siyasal partinin başarısız kalması için de bir kampanya açılabilir.

Sendika bir siyasal partiyle yakın ilişki içine girebilir; bir siyasal partinin oluşumuna ve faaliyetine doğrudan katkıda bulunabilir.

Bunların hepsi olanaklıdır.

Hiçbiri kestirmeden doğru veya yanlış olarak nitelendirilemez.

Sendikanın siyasal faaliyetini ve hatta bir siyasal parti ile yakın ilişkilerini değerlendirmede kullanılacak temel ölçüt, demokratikliktir.

Sendikanın yetkili organları açık ve demokratik bir biçimde tartışarak bir karar aldığı anda, alınan karar doğrudur. Bu kararın işe yarayıp yaramayacağı ayrı bir konudur. Ancak açık ve demokratik bir biçimde tartışılarak alınan karar, o örgütün düşüncesini ve iradesini yansıtır. Aldatma, aldatılma söz konusu değildir. Hata yapılmışsa, örgütün hatasıdır. Sonuç olumluysa, örgütün başarısıdır.

Siyasi örgütün sendikayı “kullanma”sı ise siyasal örgüte ancak kısa vadede yararlar sağlayabilecek ve sendikaya büyük zararlar verecek bir uygulamadır.

Ne yazık ki Türkiye’de kullanma çabalarının birçok örneğini yaşadık. Hepsinde de kullanılan örgüt büyük zarar gördü; kullanan örgütün sağladığı yarar da sınırlı ve kısa vadeli kaldı.

TKP 1974 Eylül genel kurulunda DİSK’e bağlı Maden-İş’i ele geçirdi. TKP olarak açıkça ortaya çıkıp, programını ve farklılıklarını anlatıp, TKP olarak aday olup mu seçimleri aldı; en önemli adayları olan Mehmet Ertürk’ü genel sekreterliğe seçti. Hayır. Böylesine dürüst, açık ve demokratik tavır o günün koşullarında mümkün de değildi, olağan da. TKP 1974-1980 döneminde Maden-İş’i bu biçimde kullandı. Maden-İş bundan büyük zarar gördü. TKP’nin çok yararlandığı söylenemez. Aynı şekilde Devrimci Yol Hareketi’nin Yeraltı Maden-İş’i, Kimsan-İş’i, Devrimci Metal-İş’i kullanmasından, Kurtuluş Hareketi’nin Dev Maden-Sen’i kullanmasından, Halkın Kurtuluşu Hareketi’nin Devrimci Demir-İş’i kullanmasından da aynı sonuçlar çıktı. Bunların hiçbirinde açık ve demokratik bir süreç izlenmedi.

Bunlar yanlıştır. Yanlış olduğunu yaşayarak öğrendik.

Bir sendika bir siyasal örgütü destekleyebilir. Bunun yolu, bu destek konusunun tabandaki toplantılardan başlanarak tartışılmasıdır. Gerçekten açık ve demokratik bir biçimde bir karar oluşur ve bir siyasal örgüt desteklenirse, bunun günahı da, sevabı da o kararı verenlere aittir. Kimse kimseyi kullanmamıştır. Kararın o siyasal örgüt ve sendika açısından iyi sonuçlar doğurup doğurmayacağı, kararı alanların sorumluluğudur. Ancak ortada aldatma ve sahtekarlık yoktur. Sendikaların siyasal faaliyeti ve siyasal örgütlerle ilişkisinde temel ölçüt, kanımca, bu noktadır.